

PRÚTY

IDENTITA, MLADOSŤ, REVOLÚCIA!

PREŽILI S ME

KONIEC SVETA!

WWW.POSPOLITOST.ORG

ČÍSLO 34/SEČEŇ/JANUÁR 2013

ÚVODNÍK

Prúty č. 34, sečeň/január 2013

Amáme tu zase nový rok, nové Prúty a dúfame, že i chuť dozvedieť sa veľa zaujímavých vecí prostredníctvom nášho a vášho časopisu. Prežili sme koniec sveta, prežili sme aj vládne experimenty na slovenskom národe a stojíme tu opäť, aby sme vám prinášali nekonformné informácie a naše nekonformné názory. Slovenská pospolitost vyrazila do nového roku s heslom „v novom roku – do útoku“ a tohto hesla sa bude pridržať aj redakcia Prútov. Náš časopis nebude len časopisom Slovenskej pospolitosti, ale časopisom neoštúrovského hnutia, ktoré pokladáme za avantgardu na národnej scéne.

V tomto čísle vám prinášame článok od Jakuba Škrabáka „Panslavizmus – prekonaná idea?“, ktorý zhrnie históriu vzniku a fungovania všeslovenskej myšlienky na našom území. Článok je dvojdielny a prinášame vám jeho prvú časť. V rámci posilnenia našej identity a vedomostí našej literatúre sme sa rozhodli, že budeme častejšie písať o slovenských autoroch.

V tomto čísle nájdete recenziu na román od Svetozára Hurbana Vajanského „Suchá ratolesť“. Opäť sa našlo miesto i pre našich básnikov. Uverejňujeme básne s názvami „Ozbrojení básnici“ a „Otvor oči!“. Tvorbu našich členov na poli poézie môžeme označiť za radikálny romantizmus, ide o novú podobu romantizmu, jeho obnovenie s modernými prvkami. Naše hnutie trápí nešvár, ktorý nás vrhá do roviny, z ktorej nemôžeme viesť náš boj za samostatné Slovensko a slobodný slovenský národ. Tým nešvárom je opilstvo. Najlepšie tento zlovyk opísal L. Štúr vo svojej sérii článkov v Slovenských národných novinách ešte v roku 1845. Tak vám budeme postupne prinášať tieto články (samozrejme upravené do dnešnej slovenčiny) s našimi komentármi. Ide o článok s názvom „Spolky miernosti“. Spolky miernosti sú komunity ľudí, ktorí nekonzumujú alkohol. Samozrejme nesmie chýbať ani recenzia na hudobný album. „Keď padnú hmlý“ je recenzia na split

CD od slovenských kapiel Misty forest a Krajiny hmlý, ktoré vydali veľmi dobrý black-metalový album, ktorý si zaslúži našu pozornosť. Ako posledný článok je uverejnený článok, ktorý nám bol zaslaný našim sympatizantom prostredníctvom e-mailu s názvom „Mládež dnešnej doby“, ktorý reflektuje dnešnú mládež, ktorá sa baví úpadkovými zábavami a životným štýlom. Dáva do opozície mládež súčasnosti a mládež minulosti.

Dúfame, že témy, ktoré obsahuje toto číslo vás zaujmú. Ak máte návrhy, ako zlepšiť náš časopis, čo by ste chceli v časopise viac vidieť, či iné pripomienky, pokojne napíšte na adresu redakcie pruty@pospolitost.org. Ide nám o to, aby náš časopis bol ešte lepší, ako je teraz, preto nás veľmi poteší odozva od vás, našich čitateľov. V novom roku vám želáme veľa úspechov, chuti do života a hlavne odhodlania vzdorovať úpadku, ktorý nás v dnešnom svete obklopuje. Hor sa do čítania! **V novom roku – do útoku!**

Redakcia

PANSLAVIZMUS

Prekonaná idea? I. časť

Panslavizmus. Čo to vlastne je? Je to idea, ktorá slúžila k hýbaniu sa slovanských národov alebo je to politický nástroj? Je to svetonázor, či utopická myšlienka? Má reálne uplatnenie, či je táto idea vložená iba do roviny snenia naivných rojkov? Je to cesta k slobode slovanských národov a ľudstva všeobecne, alebo slepá ulička? Na všetky tieto otázky sa vám budem snažiť odpovedať v tomto dvojdielnom článku. Najdôležitejšou otázkou však je, či je táto idea skutočne prekonaná a či práve v tomto veku histórie a vývoja nie je najviac aktuálna. V tejto časti článku si zhrnieme to, za akých okolností panslavizmus vznikol a čo bolo jeho hlavným cieľom.

Čo vlastne toto slovo znamená a čo táto idea predstavuje? Predpona pan(vše) a slavizmus („slovanizmus“ – slovanský) nám dáva dokopy slovo všeslovanský. Panslavizmom teda rozumieme ideu, ktorá v sebe nesie snahu o zjednotenie všetkých slovanských národov. Tak ako to v histórii býva, ľudia sa snažia spájať do väčších celkov, aby tak získali výhody a lepšie postavenie. A tak to bolo i u slovanských národov v na konci 18. storočia a najmä v prvej polovici 19. Storočia, kedy idea panslavizmu vznikla a postupom času sa stala najsilnejšou vo svojej histórii. Elity obrodeneckých slovanských hnutí túto ideu začali presadzovať pre zlé postavenie Slovanov v Európe, najmä v Rakúsko – Uhorsku. Z časti to bola i reakcia na spájanie sa germánskych národov, teda pangermanizmus.

U Slovanov však nehrala úlohu iba snaha o zlepšenie postavenia, či opozícia pangermanizmu, veľkú úlohu hrala aj veľmi úzka etnická

príbuznosť, spoločná kultúra, jazyk i mentalita. Všetky tieto faktory predurčujú slovanské národy k vzájomnej spolupráci. Túto príbuznosť vyzozoroval aj popredný propagátor panslavizmu spomedzi Slovákov, Ján Kollár, ktorý predostrel svoju predstavu literárneho zjednotenia slovanských kmeňov vo svojej práci „O literárne vzájemnosti medzi kmeny a nárečiami slavskými“. Dielo vydal v roku 1836 a stalo sa určitým spôsobom predvojom politického panslavizmu. Idey panslavizmu presadzovali takmer všetky osobnosti obrodeneckého hnutia tej doby.

Politicky sa však predstavitelia panslavistických snáh začali organizovať až s príchodom štúrovcov. Dovtedy sa panslavizmus bral ako romantická idea a rojčenie. Až skupina okolo Ludovíta Štúra mu dodala aj praktické rozmery. Predstavitelia národovcov z jednotlivých slovanských národov začali spolupracovať a ich snaha vyústila až do zvolania Slovenského

zjazdu, ktorý sa uskutočnil v Prahe v dňoch 2. až 12. júna 1848, ktorý mal vybudovať základy zjednotenia všetkých Slovanov žijúcich v rakúskej monarchii. Zjazdu sa zúčastnili Chorváti, Srbi, Poliaci, Česi, Moravia, Rusíni a Slováci. Program zjazdu obsahoval témy ako vytvorenie spolku rakúskych Slovanov, vzťah k Slovanom mimo Rakúska, vzťah k neslovanským národom v rakúskych krajinách, vzťah rakúskych Slovanov k neslovanským národom mimo Rakúska (najmä Nemecko). Slovenský zjazd prijal dokument, ktorý položil základy slovanskej spolupráce, jasné ciele do budúcnosti a dal tak panslavistickému hnutiu program a reálne praktické ciele. Tento dokument niesol názov „Manifest zjazdu slovanského k národom európskym“ a jeho hlavnou myšlienkou bolo právo na sebaurčenie Slovanov žijúcich v Rakúsko – Uhorsku. Slovenská delegácia na zjazde obhajovala a presadzovala autonómiu Slovenska

nevidaný úkaz, t. j. hýbanie sa kmeňov slovanských, odrazu národy európske zhikli a náramne si pred ním strachu nahnali.“ Ludia si mylne mysleli, že táto idea slúži imperialistickým ambíciám Ruska a že ide iba o stratu slobody pod jeho nadvládou.

Všeslovanská idea sa naplno prejavila po vypuknutí Slovenskej revolúcie v septembri 1848. Do revolučnej výpravy sa okrem Slovákov pridalo množstvo Čechov, Moravanov, Poliakov, Srbov a Chorvátov. Septembrová výprava slovenských revolucionárov prebiehala koordinovane s chorvátskym povstaním, ktoré viedol chorvátsky bán Josip Jelačić. Jelačić pomohol z väzenia aj nášmu Jankovi Kráľovi, ktorého uväznili Maďari po vzbure, ktorú viedol spolu s Jánom Rotaridesom v marci 1848. Jelačić sa vyslovil, že keď nepustia okamžite Kráľa na slobodu, príde ho oslobodiť so svojimi vojskami a každého Maďara, ktorého stretne obesí na najbližšom strome. Veľmi nám pomohol aj Miloš Obrenovič, srbské knieža, ktorý Slovákom daroval poukazy na nákup zbraní.

Štúr po neúspešnej revolúcii nám zanechal odkaz vo svojom diele „Slovanstvo a svet budúcnosti“, že jedinou cestou, ako majú slovanské národy prežiť je ich spojenie. Predostrel nám tri možné spôsoby. Tou jednou je austroslavizmus, teda zotrvanie v rakúskej monarchii a vydobytie si autonómie, čo ale

Všeslovanská vlajka prijatá na Slovanskom zjazde v roku 1848

v rámci Uhorska s vlastnou vládou a snemom.

Rakúska vláda sa veľmi obávala organizovaného Slovanstva a tak sa snažila zabrániť Slovanskému zjazdu a vyvolala tak ozbrojený konflikt so študentmi v uliciach Prahy. Do boja sa pustili i delegáti slovenskej výpravy. Bolo to prvé väčšie ozbrojené povstanie Slovanov v rakúskej monarchii. Pouličných nepokojov a bojov na pražských barikádach sa zúčastnil i Ludovít Štúr a známy ruský revolucionár Michail Bakunin. Tieto potýčky narušili priebeh Slovanského zjazdu.

Po Slovanskom zjazde začala rakúska vláda vo veľkom brojiť proti organizovanému Slovanstvu. Obávali sa totiž, že ak sa Slovania zjednotia a budú spolu bojovať za svoju samostatnosť, monarchia sa rozpadne. Preto začali strašiť obyvateľstvo, že panslavistickému a obrodeneckému hnutiu ide o to, aby sa slovanské časti monarchie pripojili k Rusku. Predstavitel'ov obrodeneckého hnutia nazývali štvavými panslávami, či ruskými agentmi. Do značnej miery sa im zasievajú paranoju do mysli obyvateľstva Rakúsko – Uhorska i podarilo. Najlepšie to vysvetľuje Štúr vo svojom článku v Slovenských národných novinách „Panslavizmus a naša krajina“ (1847): „Čože to za zázračné slovo, slovo „panslavizmus“? Čo za zázračnú moc to v sebe malo, že už na počutie tohoto slova hrôza mnohých pochytovala a hnevom i zlostou proti všetkému slovanskému naplňovala?

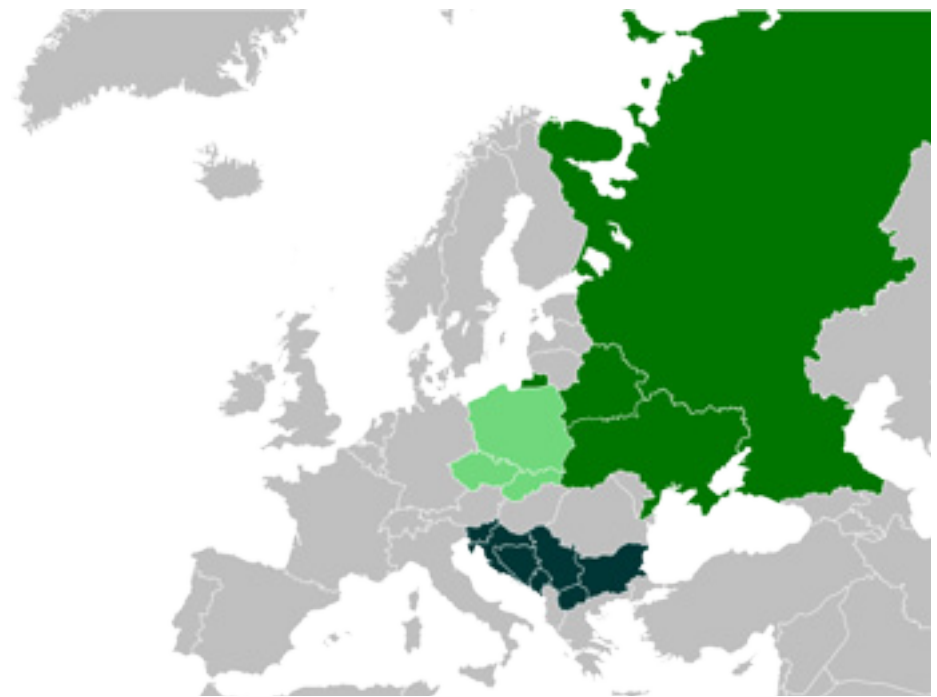
Myslel by si človek, že vari pod heslom a zásterou panslavizmu dáke križiacke ťaženie na všetky európske národy sa vyrútiť má; a vskutku, čo aj nie takúto výpravu, ale v inom spôsobe hroznejšiu ešte od všetkých tých ťažení si pod panslavizmom predstavovali, nič menšieho pod ním nemysliac, ako že národy slovanské (Slávi), a to všetky (pan), pod náčelníctvom ruským na Európu sa vyvalia a na spôsob Atilov a druhých takýchto hrozných vojníkov Európu pustošiť a národy európske do rabstva zajať budú.“ A ďalej pokračuje: „Skutočne, práve to tak bolo, ako s dáakým zázračným, dosiaľ nevidaným úkazom; ako na tento úkaz ľudia hľadájú, duria sa ho a plašia, tak i na tento, dosiaľ

Doborý plagát s podobičňami účastníkov Slovanského zjazdu

označil za slepú uličku, nakoľko rakúska vláda odmietala splniť požiadavky Slovákov, ktoré chceli presadiť odmenou za to, že sa pustili do boja proti maďarskej revolúcii za rakúsku monarchiu. Ideu austroslavizmu označil za snahu, ktorá by sa začala stavať na zlých základoch. Druhým spôsobom by bola federácia slovanských štátov, ktoré by medzi sebou spolupracovali. Tento spôsob označil tiež za nesprávny, nakoľko takéto štáty by museli fungovať na republikánskom princípe, čo bolo v tej dobe nemysliteľné. Ďalším dôvodom boli veľmi národnostne zmiešané územia v slovanských krajinách, kde bolo veľa Nemcov. Tretím spôsobom by bolo pričlenenie sa všetkých Slovanov k Rusku. Tento spôsob označil za najsprávnejší, nakoľko Rusko označil za najväčšiu a najlepšie fungujúcu slovanskú krajinu, ktorá veľmi pomáhala jednotlivým menším Slovaným národom. Preto bol toho názoru, že toto by bolo tou najlepšou stratégiou i pre nás. Toto dielo napísal na sklonku svojho života ako svoj odkaz Slovanom. Na viacerých miestach tohto spisu kritizoval nejednotnosť slovanských národov.

Takýto teda bol panslavizmus vo svojich počiatkoch i v dobe jeho najväčšieho rozmachu. V neskorších obdobiach bola táto idea značne utlmená, i keď sa stále udržiavala

Slovanské krajiny v Európe

v ďalšej generácii slovenských národovcov, no už nie v organizovanej forme. Najväčším propagátorom v porevolučnom období bol Svetozár Hurban Vajanský. Neskôr v období prvej svetovej vojny prichádzalo ešte k snahám o spájanie slovanských národov. No táto snaha už nebola organizovaná, šlo hlavne o odmietanie vojakov bojovať proti svojim bratským národom, či pridávanie sa slovanských vojakov, občanov Rakúsko – Uhorska na stranu Ruska. Najznámejší takýto prípad sa odohral v srbskom meste

Kragujevac, kde sa slovenskí vojaci vzbúрили proti svojim rakúskym veliteľom, pretože nechceli bojovať proti svojim bratom Srbom. Veľa ich pre to bolo popravených. No panslávské hnutie sa už v tomto i v nasledujúcich obdobiach nedočkalo organizačnej platformy, či inej politickej snahy.

Pokračovanie v ďalšom čísle

Jakub Hromoslav Škrabák

SVETOZÁR HURBAN - SUCHÁ RATOLEŠŤ

Sociálny román o nachádzaní identity

Rozhodli sme sa, že začneme v Prútoch dávať väčší priestor klasickým dielam našej literatúry, nakoľko sa v nich skrýva veľa krásy, múdrosti i poučenia do dnešných čias. V dnešnom svete sa teší obľube najmä kniha, ktorá poskytuje poklesky v čo najväčšej miere, alebo literatúra, ktorá nemá žiadnu hodnotu, no má dobrú reklamu. Za to diela autorov našej klasickej literatúry sú aktuálne a veľmi hodnotné i teraz. Súčasná literatúra je stavaná pre ľudí, ktorí chcú knihu iba prečítať, no po jej prečítaní zabudnú, o čom kniha vlastne bola, knihy nemajú žiadnu výpovednú ani umeleckú hodnotu. Preto sa budeme snažiť oživiť záujem o diela velikánov našej literatúry, diela kráľov ducha.

V dnešnom čísle som si vybral autora, ktorý tvoril na prelome romantizmu a realizmu, Svetozára Hurbana Vajanského. Suchá ratolešť je sociálny román, ktorý nám predstavuje pohľad na život, chyby a úlohu slovenského zemanstva, ktoré bolo z veľkej časti zložené s odrodilcov. Reflektuje náladu, problémy i etnický konflikt medzi Slovákami a Maďarmi tej doby, ale i problémy, radosti, bolesti a lásku v ľudskom živote.

Dej sa odohráva na prelome šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov 19. storočia v obci Rudopolie. V Rudopolí žijú Slováci i Maďari. Po rokoch sa vráti na panstvo v tejto obci syn majiteľa kaštiela, Stanislav Rudopol'ský, ktorý je slovenského pôvodu, no odrodilý. Je to mladý muž, umelec, ktorý predtým dlho žil v zahraničí a spočiatku nechápe snahy slovenských národovcov o sebaurčenie Slovákov. Rudopol'ského otec bol maďarón a vo veľkej miere škodil v minulosti Slovákom v Rudopolí, preto jeho príchod vyvolá rozporuplné reakcie

medzi obyvateľmi. Jeho objavovanie svojej stratenej identity je ústredným motívom románu. V Rudopolí sa Stano zoznámí s rodinou Karola Vanovského, bohatého slovenského statkára, úprimného a dobrého človeka, národovca. U Vanovských sa zoznámí Stano so slovenským učiteľom a národovcom Albertom Tichým, s ktorým sa veľmi spriatelí. Albert ho nakoniec privedie k nájdeniu jeho stratenej slovenskej identity a Stano tak začne vyznávať slovenskú myšlienku. Stane sa presvedčeným národovcom, ktorý veľmi kritizuje maďaróna Svatnaya, ktorý brojí proti slovenským národovcom. Ich hádka neskôr vyústi do súboja medzi nimi.

Okrem hľadania Rudopol'ského koreňov nám tento román ponúka oveľa viac dejových línií a tak o jednotvárnosti tohto diela nemôže byť ani reči. Môžeme sledovať ľubostný príbeh medzi Albertom Tichým a Annou Belinskou. Anna Belinská je sirota, ktorú prichýlili Vanovskí, pokladajú ju za člena rodiny a majú ju veľmi radi,

Karlova žena Mária ju berie skoro ako sestru. Autor vzťah medzi Albertom a Annou opisuje bez náznaku vulgárnosti, ako bytostne čistý cit, ktorý zasiahol dvoch mladých ľudí. Ich príbeh sa skončí neočakávane. Ďalším motívom sú manželské problémy medzi Karolom a Máriou. Karol sa vo veľkej miere venuje svojmu hospodárstvu a národným veciam, pre ktoré zanedbáva svoju manželku Máriu. I to sa v tomto románe vyrieši. Na pozadí národných problémov sa rodí i láska medzi Stanom Rudopol'ským a Adelou Rybárikou, vdovou, ktorá je emancipovaná a žije veľmi aktívnym spoločenským životom. Spočiatku sa obidvaja láske bránia, no nakoniec podľahnú. Ďalším motívom je boj za slovenskú myšlienku a lepšie postavenie Slovákov v Rudopolí. Konajúcich volieb sa zúčastní i Karol Vanovský, no vopred má prehrané, keď Svatnay podplatí, zastraší alebo iným spôsobom si zabezpečí hlasy pre svojho kandidáta. Do politického boja sa pustia spolu s Karolom aj Albert a Stano a nakoniec aj Žúrik,

rudopoľský notár, chválenkár a všeobecne zmätený človek, no s dobrým srdcom. Karol Vanovský nakoniec voľby prehrá, no nevzdáva sa, nerezignuje.

Román Suchá ratolesť je vlastne dúfaním autora, že slovenské zemianstvo sa raz zapojí do boja za práva Slovákov, že nájde svoju stratenú identitu a korene, že suchá ratolesť (ktorá v tomto prípade predstavuje slovenské zemianstvo) na slovenskom strome

raz znova zozelenie, zakvitne, bude rásť, naplní sa životom a láskou k slovenskému národu. Knihu som kúpil v antikvariáte, pretože dnes už ťažko nájsť klasické diela v kníhkupectvách, a hoci som ju čítal už pred viac ako ôsmimi mesiacmi, dobre si pamätám každú jej časť, pretože ma veľmi oslovila. Najviac mi udrela do očí krásna archaická slovenčina, ktorú Vajanský v diele používa. Román je napísaný tak, že každý si v ňom nájde niečo

svoje. Milovníci romantiky, ľudia, ktorí majú radi nečakané zvraty, poetickú slovenčinu, či sa chcú bližšie zoznámiť s reáliami tých čias si prídu na svoje. Opäť ostáva v platnosti, že tie časy sú zrkadlom dneška, keď slovenské zemianstvo – politici sú suchou ratolesťou na našom slovenskom strome. Preto každému národovcovi odporúčam si túto knihu prečítať.

Jakub Hromoslav Škrabák

POÉZIA NAŠICH ČLENOV

Ozbrojení básnici

Sme básnici so zbraňami,
plamenné sú naše múzy.
Stojíme v predných šíkoch s puškami,
kto chce s nami stáť, nech postaví sa skúsi!

Naše slová ako výstrely z pušiek,
smrť našou snúbenicou jesto,
Hlásame slobodný pravdy vek,
sloboda, bo smrť, to je naše heslo!

Pevnosť pred nami stojí,
búšime na brány neprávosti pevné.
Náš hlas neslobody hradby borí,
kko keď víchor zrutné stromy korí.

Sme synovia pustiny draví,
čo voľnosť a slobodu milujú.
Čo milujú víchor, fujak spevavý,
čo stuchlinu a nepohyb zo sveta striasajú.

Puška – slovo – to zbraň je jednaká!
Jedno je i druhé rana bolestná!
Rúbeme, bijeme, strieľame, koríme,
nech nesloboda hnilá a mrzká odíde.

Nech odíde tam k čertom, kam patrí,
ľudia ľuďom budú bratři!
Nebude pánov, poddaných,
budeme mať práv i povinností jednakých.

My stojíme neprávosti tvárou,
boj je naším právom!
Viažeme slučky na šibenice pevné,
povesíme krivdy, útlak, otroctvo hanebné!

Jakub Hromoslav Škrabák

Otvor oči!

Slovák, otvor oči, viac nebud' slepý!
Bráň si vlast' i budúcnosť svojich detí!
Bráň si zašlú slávu padlých obetí,
opráš lesk histórie rodnej svojeti!

A pridaj sa k nám, do našich radov,
zatočíme s každým i s touto vládou!
Tak pridaj sa, sám by si to nezvládol!
Pridaj sa a staňme sa armádou!

Strachom v očiach každého nepriateľa,
Slovák zobuď sa, je toho naozaj priveľa!
A preto neváhaj a rýchlo schyť sa zbraní,
v krčme pri poldeci nič sa nenapraví!

Preto vstaň a bojuj za svoju budúcnosť!
Jediná cesta vpred - Slovenská pospolitosť.

Lubomír Vladivoj Kučeriak

SPOLKY MIERNOSTI

Ludovít Štúr o alkohole. I. časť

Kamaráti, pozrime sa pravde do očí! V akom stave je dnes naše národné hnutie? Ako pôsobíme navonok? Čomu sa venujeme vo voľnom čase? Ako sa zabávame? Na čo míňame naše peniaze? Áno, je to bolestné, no veľa z nás, ktorí si vravíme národovci si už život bez alkoholu nevieme predstaviť. Je to smutné, že ak si niekto hovorí bojovník za práva národa a vraví o hrdosti, tak ho mnohokrát vidíme potácať sa po ulici, či štvornožky sa plaziť po krčme. Vybojujeme slobodu v stave, kedy nevieme ovládať ani naše telo, v stave totálneho intelektuálneho úpadku? My musíme byť tí, ktorí vyvedú slovenský národ z otroctva. Lud nemá žiadnych iných zástancov. Ak chceme, pôsobiť ako opora a ochrana národa, musíme vládnuť bystrým umom a musíme pevne a hrdo stáť. Alkohol kriví naše mysle i charakter. Tak každý národovec, ktorý bojuje za národ podľa odkazu Ludovíta Velislava Štúra sa musí správať ako elita národa, nie ako zvieratko, ktoré ledva vyslovuje slová a ledva stojí na nohách. Využime náš čas zmysluplnejšie, nie na alkoholové orgie. Aby sme to chápali, prinášame vám článok od Štúra, kde vyjadruje svoj postoj k pálenke a opilstvu. Článok bol uverejnený v Slovenských národných novinách v roku 1845 a toto je jeho prvá časť.

Vyučovanie v školách pracuje pre budúcnosť, ono vzdeláva, a kde je dobre sporiadané, vystríha pred výstupkami a hriechmi a od nich nastupujúce pokolenia odvracia, školy nedelne to, čo sa prv zanedbalo, dohánajú, celé ale pokolenia už tak, jakoby sa to v samých začiatkových školách bolo stať malo a jako sa to stáva, viac nezahrňujú, preto keď sa dajaký všeobecný výstupok u národa rozmôže a celý ho zachváti, k jeho vykoreneniu ani jednej ani druhé nestačia, musí sa teda výstupok takýto a jeho sa rozmnožovanie i zdelovanie na iný spôsob presekovat a vykoreňovat i preto, aby mladé nastupujúce a dorastajúce pokolenia tým istejšie sa vyučovaním na dobrú cestu viesť mohli a výstupkom takým, opustiac raz vyučovanie, do jeho hrtana zachvátené a do bied

z neho vyvierajúcich potrhnuté neboli. Takýto výstupok u nášho národa napospol rozšírený a na jeho duchovnej i telesnej záhube pracujúci je pijanstvo, ožralstvo a menovite p i t i e p á l e n k y. Rozprasilo sa pitie tohoto hnusného nápoja medzi našim obecným ludom tak, že mu je oddaný každý vek, oboje pohlavie, že sa s ním každá práca začína i dokonáva, každý úhovor zaviera, každý hosť víta a vyprevádza, každá slávnosť domáca i verejná odbavuje; pije ho starý, pije ho muž, pije ho mládenec, okusuje chlapec, cucle v šatke dieťa, pije ho slobodný, slope ženatý, pije muž, potahuje žena; s ním sa začína práca raňajšia, s ním sa končí večerajšia; pripíja sa k sniedaniu, zapíja k obedu, upíja k olovrantu, napíja k večeri; s ním sa ide na pole, do humna, do

hory; s ním sa víta novonarodenec, s ním sa mu pri krste slávnosť vykonáva, s ním sa mladému zaťovi a neveste zdravká, s ním sa odomrelý zahrabáva; pálenka vábi ľudí krčdlom na jarmoky, na trhy a stade ich domov jako slepý vedie slepého; s ňou sa vystrájajú krsty, dokonávky, sobáše, kary, pri nej sa volia desiatnici, richtári, notári; s ňou sa predávajú voly, kupujú kone, čarajú ovce, zeme; s ňou sa víta a hostí kmotor, dever, sváko, ujec, strýc, brat, kmotra, tetka, stryná, sestra, sused, dobrý známy; v nedelu a sviatok plno opilého ľudu po krčme, po dedine; pijú skoro všetci, skoro všade, skoro vždy. Čo? Vodu? Nie, ale pálenku tak, jako vodu! Id' do sedliakovho domu, tam sa pálenka škvarí a smaží a na stole pre každého, kto by zasmädol,

krčah s ňou na pohotove stojí, id' k robotníkom dajakým na pole, tam si ju vraj k posilneniu zapíjajú, navštív dajakého nezdravého v dome sedliackom, ten si vraj hriatym bolesti odháňa, príď k ich kršteniam, dokonávkam, veseliam, tam už mnohí sotvaže jazykom otáčajú, príď k trhom, k jarmokom, tam sa mnohí jako hovädá po prachu a blate oslopaní váľajú, id' na cesty, ktoré z miest, z mestečiek vedú, uvidíš, jako sa mnohí, čo ešte hore koncom stoja, domov potáčajú a ešte pre posilnenie, k nejakému skoku do priekopy, z krčiazkov poľahujú: či je toto nie hnusné, hrozné divadlo, hnusnejšie a hroznejšie ešte tým, že ho všade vidíš, kam sa obzrieš, že ťa všade, keď našimi krajmi ideš, jako strašidlo sprevádza, smutnejšie a bolestnejšie ešte o to, že je to náš ľud, čo sa takto opustil, takto na seba, na svoju česť, na Boha zabudol a sa do takéhoto hovädstva pre svoj hrtan, pre svoju hnusnú telesnú žiadosť a stadiaľ nasledujúcej biedy sám dobrovoľne zamoril! A čo je to za nápoj tá pálenka? Voda plná liehu, silice, liehu, ktorý horí a v ktorom nič, čo sa doňho položí, skazu neberie, teda nápoj pre ľudské telo jedovatý a záhubný. Keby sme všetko to nešťastie, tú biedu a hrúzu, čo už pálenka v pokolení ľudskom a menovite aj v našom národe spravila a ustavične, nepretržene ešte robí, dovedna zobrali a vypočítali, poznali by sme, že ona horšie od hocjakého moru zúrila, viacej jako ktorákoľvek morová rana nám zaškodila, proti moru sa modlíme, o jeho odvrátenie Boha prosíme, ale túto skazu sami

na seba dobrovoľne priťahujeme. Pálenka hubí a na skazu privádza jednotlivcov, rodiny, obce, celé pokolenia, hubí ich duchovne a telesne.

Kto pije pálenku, či sa nevysušieva s časom jeho telo, či nevybledá jako šata jeho tvár, či nezmodrievajú jeho pery, či nezostávajú jeho oči jako sklené, olovené, stĺpkovité, ktoré sa len ledakedy pohnú a hnilé sú jako duša pijakova? Niet už v tých očiach žiadneho života, žiadnej sily, všetko v nich vyhaslo a vymrelo a oči sú okno duše, tak jako je na očiach, tak je v duši pijakovej: neživo a mutno! A celá tá tvár už je viac obrazom smrti jako života, priberá hlinastú farbu a vidieť, že už hľadí

do hrobu. Mráz prebehá človeka, keď hľadí na takéhoto opilca, bo vidí nielen vybiedené telo; ale aj zatupenú, ohlúpenú dušu: v ničom sa taký človek nenájde, nič pred seba neberie, nič ho krem sklenice nezaujima, na všetko iné len jako tela na vráta pozerá. Ale jakže by mohla byť v ňom dajaká živosť? Veď lieh pálenkový už krv jeho spálil! Jako čerstvosť v tvári? Veď jeho žalúdok len ťažko trávi, bo sa jedlá v liehu pálenkovom, ktorý -- jako sme už riekli - nič nestroví a nezrobí, kúpajú. Stadiaľ tá neogabalosť a ospalosť pri opilcovi, stadiaľ tá nechut' k jedlu to ustavičné natahovovanie sa a ustavičný smäd a baženie za slopaninou. Preč je opilcovo zdravie, on len hlivie a živorí jako zelina pod kopou hnoja, kam slniečko nedosvieti. Hovorí sa, že ľudia teraz nebývajú tak zdraví, tak dúži a tak dlhovekí jako inokedy: pravda, lebo sa opilstvo a korhelstvo náramne rozprasil. A skadiaľ tých moc vodnatielok, suchotín, záduchov, zrádnikov, beťahov? Najviacej z opilstva! Jako na hniúcom tele červíci, tak sa na opilcovi naprasia rozličné škaredé výstupky; z opilstva pochodí zvadlivosť, rúhanie sa Bohu i svetu, zdurnosť, márnotratosť, krádež, všeljaká telesná nečistota: či nevidíme opilcov sa bít, hlavy si roztlkať, či nevidíme ich všetko prepíjať a potom alebo na žobrácťvo alebo na krádež sa dávať? Či

nemusia potom nasledovať tresty, žaláre, bitky, pokuty peňažité? A kto toto všetko na ľud priťahuje? Sám on dobrovoľne! A takýto opilec, ktorý už na tú slopaninu privykol, len aby trochu ten svoj pálenkobaživý gágor zaliat mohol, všetko dá so sebou urobiť, na všetko sa dá užiť, ku všetkému priviesť, bo keď sa mu sklenica pálenky ukáže, lezie za ňou jako pes za mäsom: dá zo seba posmech robiť, dá sa na krádež najat, na krivú prísahu, na nepriateľstvo proti dobrým ľuďom podkúpiť: plazí sa pred inými, keď mu slúbia zavdať pálenky, jako červík, celkom sa odhadzuje, ponizuje, uklonkuje, preč je z neho každý cit ľudskej hodnosti, dôstojnosti, samostatnosti, preč z neho každý cit cti, nič tam nemáš v ňom a na ňom, len dušu otrockú; rabskú a biedne vysušené telo. Z druhej strany zase proti tým, ku ktorým by sa mal s úctou, s vážnosťou držať, proti svojim svetským a najmä duchovným predstaveným, je surový a zdurný, bo tí nedávajú pálenku; z dobrého naučenia sa posmieva, naň mrmle a keď sa do očí bojí, krem očí sa na nich okrikuje.

Takýto opilec keď sa do rodiny zahniezdi, tam je po šťastí a pokoji domácom; pije muž alebo žena,

všetko jedno, každý šťastie domáce podkopáva, pijú oba, zo života domáceho urobia opravdivé peklo. Nie žeby niečo nahospodárili, ale prehospodária, čo zdedili, čo doniesli, čo si boli v predošlom, ešte striezlivom čase nadobudli; muž vynáša zjavne, žena potajme: zo zachovaných, zdedených, donesených peňazí, toliarov, dukátov príde rad na domáce náradia, starotcovské šaty, staré sväté knihy, keď sa to zmárnilo, príde rad na predávanie dobytky, na zakladanie zemí, na popúšťanie lúk a o chvíľu len ľud skríkne: už všetko premánili, vyšli na psotu! Čo potom? Povaľujú sa i jeden i druhý, hľadajú živnosť alebo ťažkou robotou alebo nepoctivým spôsobom, trú núdzu a naposledok padajú druhým ľuďom na ťarchu žobračkou. A deti, keď ich majú, kamže? Vták i zver vychovávajú svoje mladé, krmia a ochraňujú ich, kým nepodrastú a sami si živnosť nenadobúdajú, ale opilec ani tolko deťom neurobí, a keď všetko na psotu priviedol, urobiť nemôže, nie, on nemá lásky k svojim, nemá lásky k tým, ktorí vyšli z neho, on má len lásku ku gágoru svojmu: deti, tie nebožiatka, musia do sveta, stanú sa z nich tuláci, idú po dobrých ľuďoch, alebo musia stať do ťažkej roboty,

kde zakrpatujú, často dost biedy, dost núdze sa natrú, dost bitky zažijú, zdrevenejú potom, opustia sa a hynú! Spievajú si také potom: „Veje vetrík po doline, Moja mladost len tak hynie, Len tak hynie, len tak hynie, Jako lístok v bukovine; Keď uvädne, dolu spadne, Nikto sa naň neohliadne, Ani otec ani mati, Ani sestra ani brati.“ Nezažili také nebožiatka toho pekného, nevinného detinského sveta, nič ony o tom nevedia, o tom raji, v ktorom sa deti zabávajú a ktorého vetriky celý náš život milostne ovievajú. Vyrástli takrečeno v cudzom svete, vychovali sa bez milostnosti rodičovskej, bez opatery starostlivej, preto aj ale často do surovosti a rozpustenosti upadajú.

V dome opilcov samá zvada, zvada na dvore, zvada so susedmi, muž opilec tlčie ženu, sluhov, čelad; opije sa, tlčie ich z opilstva, nemôže sa opiť, zo zlosti, žena opilá perie dievky, slúžky, oba chniapu deti, ten synov, táto dcéry; niet ani vo dne ani v noci pokoja v dome, vždy len krik, zvady, surma, hriech, bitky.

*(Slovenskej národnej noviny,
7. číslo, 22. august 1845)*

Ľudovít Velislav Štúr

KEĎ PADNÚ HMLY

Misty forest a Krajiny hmly. Split CD

Tma, jej tmavý závoj vidno na opačnom horizonte, pomaly pohlcuje všetko, čo vidí...

Týmito slovami sa začína splitko od kapiel Misty forest a Krajiny hmly. Ide o dve slovenské kapely, ktoré hrajú štýl zvaný black metal. Ide o jednu z odnoží metalového žánru, ktorý ale nie je tak počúvaný ako iné žánre. Toto CD ma uchvátilo svojou atmosférou, ktorá presne vykresľuje jeho názov – Keď padnú hmly. Na slovenskej black metalovej scéne toho v súčasnosti vychádza dosť málo, preto ma toto CD veľmi potešilo.

Toto CD je teda rozdelené na dve časti, nakoľko jeho nahrávanie sa zúčastnili dve kapely. Preberieme si ho teda v dvoch častiach. Fanúšikovia tohto žánru mi dúfam prepáčia, ak budem písať o niečom, čo už dávno vedia. CD vyšlo u slovenského vydavateľstva Tryzna records. Čiže je to čisto slovenský výrobok.

Misty forest

Pri časti CD, ktoré nahrála táto kapela zaujme najmä atmosféra podfarbená klávesmi. Ambientné skladby sa tu striedajú s metalovými. Prvé, čo ma napadlo bolo to, že tieto skladby sa skvele hodia do týchto studených jesenných dní. Skladby sú vyjadrením toho,

čo je to tma, krása a sila prírody. Spevák svojim chrapľavým (fakt chrapľavým) vokálom prednáša texty, ktoré pohľadia dušu každému milovníkovi temnej krásy. Metalové piesne sú prezentované v black metale pomalého tempa. Atmosféru dotvárajú aj rôzne zvuky prírody ako tečúca voda, spev vtákov. Kto ale čaká gýčovú lesnú idylu, mylí sa. Príroda je tu vykreslená vo svojej nahote, bez príkras, pretože je mnohokrát krutá, nelútostná a tmná, no vždy nádherná. Táto kapela zaujme najmä zádumčivých

melancholikov, ktorí svoje voľné chvíle trávia prechádzkami prírodou, či tmnými ulicami miest. Misty forest nám venoval na tomto CD osem skladieb, z toho polovicu ambientných klávesových a polovicu doplnených metalovými gitarami a bicími. Na nahrávaní albumu sa podieľali dvaja ľudia. Nekros, ktorý nahral všetku hudbu a Dibdo, ktorý nahral vokály. I v kapele o dvoch ľuďoch sa dá spraviť dobrá hudba.

Krajiny hmly

Za to kapela z východných lesov je o niečo divokejšia. Tiež ide o black metal ale v rýchlejšom tempe, ktorý je mnohokrát sprevádzaný zbesilým vokálom. Máme možnosť počuť dva druhy vokálov od dvoch rôznych ľudí, nakoľko na naspievaní sa podielali Svarthen a Wolkogniv. Viaceré typy vokálov v hudbe mám veľmi rád, pretože hudba je potom rôznorodejšia, zaujímavejšia a plnšia. Krajiny hmly by som opísal ako nápor živlov, ktorými príroda udiera na skazené ľudstvo. V tejto časti CD vnímame klávesy už menej, sú využívané iba na mierne dokreslenie a doplnenie hudby. Čo zaujme sú skutočne bohaté texty, ktoré si môžeme prečítať v booklete. Texty sú celkom zrozumiteľné na to, že ide o black metal. Čo mi trochu vadí je frázovanie vokálov, pravdepodobne pre dosť zložité texty. Krajiny hmly majú mocný nástup, mocný priebeh, no najmocnejší je koniec. V poslednej piesni (Plameň už tichne), ktorej text je napísaný na motívy básne od Janka Kráľa, sme svedkami strhujúceho záveru. Janko Král je moja srdcovka a tak ma pri posledných slovách piesne spievaných čistým vokálom

prechádzali zimomriavky. Dúfam, že kapela bude viac využívať aj čistý vokál, ktorý je naozaj kvalitný a perfektne zapasuje tematicky i hudobne do ich tvorby. Celkovo Krajiny hmly prispeli na tento album štyrmi skladbami, ktoré rozprúdia krv v žilách. Po zádušnom Misty foreste je to príjemné osvieženie. Po hudobnej stránke sú piesne rôznorodé, sú využívané zaujímavé gitarové riffy, hudba potom nenudí a o monotónnosti nemôže byť ani reči.

Ak by som mal zhnúť celkový dojem, tak toto CD mi sadlo a je príjemným prekvapením. Po dlhšej dobe, kedy ma už black metalová tvorba začala nudiť ma znova dostala. Väčšinou hodnotím obal CD na začiatku, teraz som si to nechal na koniec. Ak by som mal

na toto CD vytvoriť albumart podľa vypočutia tohto albumu, vytvoril by som ho presne tak, ako je. Teda obrázky temného lesa, ktoré vytvoril pán umelec Wolkogniv. Spojenie týchto dvoch kapiel je vydarené, nakoľko tematicky sú si podobné, no každá kapela podáva svoj pohľad iným spôsobom. Ludovo povedané, nie je to na jedno kopyto. Ešte teraz držím CD v rukách a myslím na to, že držím kus umenia, dielo, ktoré osloví možno málo ľudí, no ak osloví, tak jasnou a krásnou rečou. Toto CD nemá ambície stať sa hitom, prispieva k umeniu, ktoré dokáže oceniť len veľmi malú skupinu ľudí. Ja som súčasťou tej skupiny a ďakujem týmto umelcom, že potešili moju dušu týmto počínom.

Jakub Hromoslav Škrabák

*“Plameň už tichne,
huk v zemi prestáva.
Na nebi plameň tichne a skonáva.
Len ešte dakade hlavne padajú.
Na nebi hviezdy svietiť začínajú.
Nebo sa čistí, dymu už viacej niet.
Nebo je čisté, nežiaľ len naň hľadieť.
Tak nočná tichosť nám dušu zabáňa.
Čo by sto liet spal, dal by sa do spania.
Všetko zahaslo, čo pokoj šlapalo,
alebo aspoň pokojne zaspalo.
Sen ho podvodný so sieťou pretiekol.
Do svojich krajín
schvátil a zavlíkol.”*

(J. Král - Plameň už tichne)

MLÁDEŽ DNEŠNEJ DOBY

Prišlo nám e-mailom

Žijeme v dobe, kedy technika ide rapidnými krokmi dopredu. Takmer každý z nás už vlastní prepracovaný mobil, alebo tablet s internetom a inými vymoženosťami dnešnej doby.

Zarážajúce je však to, že tieto výtobytky vlastní už malé deti. S týmito robotmi sa naučia robiť skôr ako vedia čítať a písať. Deti a mládež strácajú svoje detstvo a hodnoty, ktoré by mali mať. Treba povedať, že nie človek sa naučí tieto stroje ovládať, ale stroje sa naučia ovládať človeka a dokážu si ho úplne podmaniť. Stávame sa tak otrokmi týchto našich bôžikov.

Deti miesto toho, aby sa porozprávali s rodičmi a súrodencami, ako prídu zo školy, tak miesto toho si vytiahnu z vrecka svojho bôžika a žijú uzavreté vo svojom virtuálnom svete. Naše deti prestávajú vedieť komunikovať, prestávajú sa stretávať s druhými deťmi a doslova prestávajú žiť. V dnešných "materialistických deťoch" život vyhasína. Z očí sa stratila iskra detskej radosti a potechy. Z ich údov a svalov sa stráca mladícka sila, pružnosť a rezkosť a je nahradená vypasenu mládežou alebo naopak anorektickou, podľa vzoru modelingového a reklamného priemyslu.

Pozrime sa na ulice, ihriská a rybníky, ktoré boli kedysi plné detí a ozývali sa odtiaľ ich radostné výkriky... Miesto toho sú však teraz plné herné servery a vykrikujú len virtuálne postavičky v ich slúchadlách. Namiesto toho, aby sa vyrozprávali svojim kamarátom ako sa majú, tak radšej napíšu

status, kde sa všetci dozvedia ako sa majú, čo robia alebo kde práve idú. A preto sa nemôžeme čudovať, že rastie počet unesených detí, pretože pedofili a podobný úchyláci sadajú na sociálne siete ako včielky na med a s radosťou sa môžu vydávať za rôznych ľudí a pokojne si hľadať svoje obete.

Ďalšou hrozbou tohto „virtuálneho sveta“ sú reklamy, seriály, reality-show a filmy, ktorými si ilumináti a ďalšia zberba chce podchytiť naše deti a mládež. Keby sme robili prieskum, tak je jasné, že prvé miesto by zaujali americké a anglické seriály a filmy ako napr. Hannah Montana a podobné, ktoré morálne ničia naše deti a mládež a podkladajú im falošné vzory. V týchto seriáloch je ukázané, že život si musíme „užívať“, takže žiť konzumným spôsobom života. Ďalej nám ukazujú, že je normálne sa ožierať a drogovať a neviazaný sex v týchto stupídnych seriáloch nie je žiadnou výnimkou. Výsledkom je rapidne zvyšujúci sa počet metro mládeže, feťákov a nestabilných partnerstiev.

Takisto si ani neuvedomujeme, že strácame svoju národnú identitu. Mladé dievčatá si na tričkách hrdo nosia americkú zástavu, pretože to tak videli vo svojich obľúbených seriáloch a filmoch a preto, lebo „sa to tak teraz nosí“. Keby si na seba dalo dnešné dievča slovenskú zástavu, kamarátky by sa na ňu dívali či je normálna.

Pozrime sa na mládež za čias, keď hrdosť k vlasti prekvitala. Uvidíme hrdú mládež s dvojkřížom, mládež plnú života a slovanského

temperamentu... A teraz sa pozrime na dnešnú mládež... Zúfalí mladí ľudia bez života, so spustenými gaťami a s ofinou cez oči. Mládež bez našich tradičných hodnôt. Ich hodnotami sú v piatok sa riadne opiť, nafetovať a nič si nepamätať.

Je potrebné si uvedomiť že naše budúce generácie to budú mať ešte ťažšie a zložitejšie, ak včas nezastavíme čoraz viac sa šíriaci vplyv zo západu a ak mládeži nepodložíme pravé morálne hodnoty akými sú Boh, národ, rodina, tradície...

Preberme sa a ukážme, že stále jestvuje mládež, ktorá sa drží hesla „Za Boha a národ“, kráča po ceste predkov a našich tradícií a berie si k srdcu slová otca národa Andreja Hlinku, ktoré adresoval práve mládeži: „A teraz pár slov Tebe, drahá mládež! Pamätaj na ťažké časy otcov, pamätaj na odkaz predkov, chráň dedičstvo a zveľaduj ho. Tvoja cesta nech je rovná, tvoje oči bystré, tvoje srdce smelé. Nedaj sa oklamať falošným prorokom, nedaj sa zastrážiť, ani pomýliť terorom alebo sladkými motúzmi. Ty si pohla národom, tvoje heslo : „ Na Slovensku po slovensky“ zapálilo celé Slovensko. Toto tvoje heslo sa musí stať skutkom na školách, súdoch, pri vojsku a všade. „Slovensko Slovákom“ znamená tvoj chlieb. Je to náš program, za ktorý umierali a trpeli martýri, od Pribinu je to program všetkých pokolení, program bernolákovský a štúrovský, odkaz Černovej, odkaz našich žiaľárov, odkaz našich mŕtvych mučeníkov...“

Milan

BERIEME SI SPÄŤ SVOJU KRAJINU!

19.01.2013 o 15:00 hod.

BRATISLAVA

NÁMESTIE SLOBODY

Požadujeme neobmedzený priestor pre všetkých občanov vo verejno-právnych médiách s cieľom:

1. Informovať o skutočnom stave štátu
2. Odprezentovanie Memoranda Slobodného občana

**NIET SLOBODY,
KÝM NIE JE SLOBODA SLOVA!**

**TLAČTE, KOPÍRUJTE, ROZŠIRUJTE! V PRÍPADE ZÁUJMU NÁS MOŽETE
FINANČNE PODPORIŤ.**

ČÍSLO ÚČTU: 2 6 2 5 8 4 5 5 7 1 / 110 0 TATRA BANKA.

KONTAKT NA REDAKCIU: PRUTY@POSPOLITOST.ORG